

ע"פ 5494/17 - סמיר קבהה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 5494/17

לפני:
כבוד הנשיאה מ' נאור
סמיר קבהה

המערער:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערעור על החלטת בית משפט השלום בחדרה מיום
5.7.2017 בתיק תו"ב 20781-06-09 שניתנה על ידי
כבוד השופטת ר' סגל-מוהר

בעצמו

בשם המערער:

פסק-דין

לפניי ערעור על החלטת בית משפט השלום בחדרה (השופטת ר' סגל-מוהר) מיום 5.7.2017 שלא לפסול עצמו מלדון בתו"ב
20781-06-09.

רקע

1. נגד המערער הוגש ביום 28.6.2009 כתב אישום המייחס לו עבירות של אלימות ואיומים במשפחה. מהמתואר בכתב האישום

עמוד 1

עולה כי המערער תקף את אשתו וילדיו במגוון אירועים שונים, איים עליהם ובמקרים מסוימים גרם לחלקם חבלות של ממש. לאחר שהמערער כפר בעובדות כתב האישום, ישיבת ההוכחות הראשונה בתיק נקבעה ליום 15.9.2009.

2. ההליכים בתיק דנן התעכבו והתארכו ממגוון רחב של סיבות: החלטה על פסלות המותב והחלפתו בעקבות כך (ראו: ע"פ 7759/09 קבהה נ' מדינת ישראל (1.11.2009)); החלפת המותב השני שנקבע לדון בתיק בעקבות פרישתו; דחיות רבות של מועדי דיונים בעקבות מצבו הבריאותי של המערער; החלפת באי כוחו של המערער (פעם ראשונה בעקבות נסיבות אישיות של הסניגור ופעם נוספת עקב החלטה של הסניגוריה הציבורית); והחלפה של המותב השלישי שנקבע לדון בתיק בעקבות מעברו של זה לכהונה בבית משפט אחר. יוער שהחלפת המותבים הביאה לכך שחלק מהעדויות נשמעו פעם נוספת, עובדה שתרמה אף היא להתארכות ההליך.

3. לאחר דברים אלו הועבר התיק בתחילת שנת 2013 לטיפולו של המותב הנוכחי. בהחלטתו המפורטת של בית המשפט קמא מיום 5.7.2017 (ההחלטה מושא הערעור דנן) מתוארות באריכות הנסיבות שבעקבותיהן הליך זה המשיך להתארך על פני שנים נוספות. בראשית הדרך עקב ויתורו של המערער על ייצוג מטעם הסניגוריה הציבורית ודחיות שניתנו לו לטובת הסדרת ייצוגו. לאחר מכן עקב דחיות מרובות שניתנו בעקבות בעיותיו הבריאותיות של המערער, כמו גם קשיים להביא את העדים מטעמו לבית המשפט בימי הדיונים שנקבעו (המערער הצהיר פעם אחר פעם על עשרות עדי ההגנה מטעמו אך לרוב פרטיהם לא נמסרו ופעמים אחרות אלו לא הופיעו לדיונים מסיבות שונות). בעקבות אירועים חוזרים ונשנים בהם המערער פנה אל מרכזים רפואיים שונים בסמוך למועדי הדיונים שנקבעו בעניינו, הורה בית המשפט קמא ביום 22.12.2016 למשטרת טייבה לקבל לידיה העתקים של תיקיו הרפואיים של המערער מהמרכזים הרלוונטיים. מסמכים אלו גיבו את טענותיו של המערער באופן חלקי.

4. ביום 4.6.2017 נקבע דיון לשמיעת עדי ההגנה, אולם גם בהזדמנות זו לא התייצבו העדים מטעמו של המערער. בפתח הדיון הודיע המותב כי זה יהיה הדיון האחרון שיוקדש לשמיעת עדויות, אך לאחר מכן ניאות בית המשפט קמא לקבוע עוד מועד. בנוסף, הורה בית המשפט קמא על הבאת שלושת העדים שזומנו ולא התייצבו באותו היום: שני בניו של המערער ואבי המתלוננת. הדיון נקבע ליום 2.7.2017 ובתחילתו ביקש המערער לדבר דווקא על מצבו הרפואי. בית המשפט הורה למערער להתקדם עם עדות העדים, וציין שטיעונים מסוג זה ניתן יהיה להשמיע במעמד הסיכומים. בעקבות דברים אלו ביקש המערער כי המותב יפסול את עצמו מלהמשיך ולדון בהליך. בית המשפט הבהיר למערער כי בקשתו נדחית וזה הודיע כי בכוונתו להגיש ערעור. למען שלמות התמונה יוער כי טרם נעילת הדיון, ולאור פנייה של המותב, הצהירו בניו של המערער – אשר כאמור זומנו כעדים מטעמו ושהובאו לדיון בהוראת בית המשפט – כי מעולם לא הביאו בפניו או בפני כל אדם אחר הסכמה או כוונה להעיד לטובתו.

החלטת הפסלות

5. ביום 5.7.2017 פורסמו נימוקי המותב לדחיית בקשת הפסלות. בין השאר נכתב בהחלטה כך:

"בית המשפט העליון חזר ופסק כי פסילת שופט מלשבת בדין, איננה מעשה של מה בכך וכי אם לא קיים חשש ממשי למשוא פנים, הרי מדובר בצעד מרחיק לכת הפוגע בתקינות ההליכים השיפוטיים ועלול להאריך את הטיפול בהם שלא לצורך [...].

47. מכיוון שאני סבורה כי המקרה הנוכחי אינו נמנה עם החריגים לכלל זה, כי הערותי והחלטותי כפי שפורטו לעיל היו ענייניות ולא היתה להן או בהן כל מטרה או כוונה אחרת מזו שהושמעה באופן מפורש, אזי לטעמי המשך טיפולי בתיק זה לא יביא לפגיעה בצדק או במראית פניו." (שם, פסקאות 46-47)

על החלטה זו הוגש ביום 6.7.2017 הערעור שלפניי.

טענות המערער

6. עיקר טענתו של המערער כי דעתו של בית המשפט קמא ננעלה בעניין אשמתו, וכי במסגרת זו המותב גיבש דעתו שהוא פועל ביודעין לעיכוב ההליכים בתיק. המערער טען כי הדבר משתקף בזלזול של בית המשפט קמא בו ובמצבו הרפואי, בהחלטות הדיוניות של המותב, ביחס מוטא לטובת המאשימה, בפעולות אקטיביות למנוע ממנו ייצוג, בקביעת מועדי דיונים בזמנים שאינם נוחים עבורו ועוד. לשיטת המערער יש במכלול הדברים כדי לבסס חשש ממשי למשוא פנים המחייב את פסלות המותב.

דיון

7. לאחר שעיינתי בטענות המערער, בהחלטת הפסלות ובפרוטוקולים שצורפו לערעור, הגעתי לידי מסקנה כי דין הערעור להידחות וזאת ללא צורך בתגובת המשיבה.

8. □ לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 קובע כי המבחן לפסלותו של שופט הוא קיומן של נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים. בפסיקה נקבע כי חשש זה נבחן במבחן אובייקטיבי מחמיר, המחייב סבירות מוחשית לכך שדעתו של השופט ננעלה ואינה פתוחה עוד לשכנוע (ב"ש 48/75 ידיד נ' מדינת ישראל, פ"ד כט(2) 375 (1975)). עוד נקבע כי רק במקרים חריגים ביותר ייקבע כי יש בהחלטות הדיוניות של המותב ובפעילות השיפוטית עצמה, כדי לבסס חשש שכזה (ע"פ 1988/94 בראון נ' מדינת ישראל, פ"ד מח(3) 608, 625-626 (1994); להרחבה ראו יגאל מרזל דיני פסלות שופט 174-178 (2006) וההפניות שם). טענותיו של המערער אינן מבססות חשש כי מקרה זה נמנה על מקרים חריגים עלו. ההיפך הוא הנכון. מהחלטתו המפורטת של בית המשפט קמא מיום 5.7.2017 ניתן ללמוד כי לכל אורך ההליך המותב הפגין סבלנות רבה ונהג במערער באורך רוח.

9. סוף דבר, דין הערעור להידחות.

ניתן היום, י"א באב התשע"ז (3.8.2017).

ה נ ש י א ה
